SELSKAPET FOR GRIMSTAD BYS VEL

MEDLEMSSKRIFT NR. 21

SELSKAPET FOR GRIMSTAD BYS VEL

MEDLEMSSKRIFT NR. 21

GRIMSTAD
LILLESAND-GRIMSTAD-POSTENS BOKTRYKKERI
1954

Forord

Medlemsskrift nr. 21 er av forskjellige grunner blitt endel forsinket.

Det har bl. a. vært meget vanskelig å skaffe tilstrekkelig stoff, da de som kunne tenkes å ha noe er så opptatt, at de dessverre ikke kan avse tid til å sette opp stoffet de har liggende. Det er beklagelig, men redaksjonen vil gjenta sin tidligere anmodning til medlemmer og andre interesserte om å samle og sende oss stoff til senere medlemsskrifter.

Med dette medlemsskrift sender vi et skjema for oppsetting av slektsregister. Dette skjema ber vi så mange som mulig om å fylle ut og sende til Selskapet, da det vil være av stor betydning for senere tiders forskere å ha et slikt register å gå til.

Spesielt vil dette register være av betydning, hvis det skulle bli aktuelt å komplettere skolebestyrer Landgraffs «Grimstadslægter».

Registeret vil bli oppbevart hos Selskapet for Grimstad Bys Vel og vil være tilgjengelig for alle som ønsker å undersøke noe om slekten sin.

Grimstad, oktober 1954.

Birger Morholt. *G. E. Gundersen.*

Skip under land

I seilskutetiden kunne det langs Skagerakkysten ved sommertider være litt av en sport — på en godværs ettermiddag — å ta seg en tur opp på de nærmeste høydedrag for herfra å nyte synet av trafikken ute på sjøen.

Særlig kunne denne være imponerende, når vinden noen tid hadde stått stødig fra sydvest. For da kom hele flåter av skip fra Østersjøen — på tur vestover — bidevind opp under land for å dra nytte av den sydvestgående *Skagerakstrøm*. Gå baut ved aftenstid og trygt stå bidevind — bort fra land — utover natten.

Fra noe øst for Jomfruland til omkring Lindesnes står strømmen som oftest noe inn mot norskekysten. Derfor den gamle regel: I disig vær — og spesielt om natten — to vakter (à 4 timer) *ut* fra land og bare én inn mot land.

Skagerakstrømmen har sin opprinnelse fra den Baltiske strøm *(fra Østersjøen)* og *Danskestrømmen* fra Nordsjøen kloss forbi *Jyllands nordvestkyst*. Etsteds mellom Skagen og Bohuslän forener disse strømmer seg og går nordover for senere å bøye av i vestlig og sydvestlig retning langs norskekysten forbi Lindesnes. Følger denne videre nordvest og nordover. Etsteds ut fra Stadt forener Norskestrømmen seg med sin delvis opprinnelige kilde *Golfstrømmen*. Denne har nemlig — på et sønnenfor liggende stadium — nordenom Skottland og Shetlandsøyene — sendt en arm ned i Nordsjøen. Etsteds sydvest for *Horns Rev* bøyer strømmen av i østlig og senere nordostlig retning forbi Vendsyssel og Skagen under navn av *Danskestrømmen*. Se forøvrig i et strømkart.

* * *

På fin-fine sommerdager nøyet seilsportsinteresserte «sørlendinger» seg ikke med bare å gå «opp på heia». De tok seg like godt en forfriskende seiltur ut forbi de ytterste skjær og — i maksvær — ennu lengre fra land. For her kunne det bli anledning til å se skipene på *kloss hold*, høre kommandoen under «baut skip» og få seg et inntrykk av, hvordan de forskjellige fartøystyper manøvrerte. Der forekom skipstyper av nær sagt ethvert slag — galeaser, skonnerter, skonnertbarker, barkskip og fullriggere. I 1890-årene endog 4-mastere.

Et festlig syn.

I Grimstad var det ikke minst *Vestre Varden* som ble gjenstand for besøk slike sommerdags ettermiddager, men også utkikksplassene på de andre høydedrag omkring byen: Kirkeheia, Møllerheia, Binabben og Vardåsen.

Det kunne til sine tider bli ganske folksomt deroppe. Barnepiker med smårollinger, mødre med strikketøy og mann e. o. sønner ute på bølgen blå. — Og hjemmeværende sjøfolk av forskjellig alder, styrmenn og skippere, som kanskje hadde «lagt opp» for godt. —

Noen av *navigatørene* hadde kikkerter med og mente å kunne danne seg en oppfatning av hvor langt visse av seilerne der ute stod «av land».

Kanskje noen av dem hadde greie på den gamle formel for å bestemme horisontens avstand fra observator: «*Kvadratroten av observators øyehøyde over havet — angitt i engelske fot — pluss en sjettedel av denne høyde* — er lik den *i klart vær* synlige horisonts avstand fra observator — angitt i nautiske mil a 1852 m.»

En nautisk mil er lik et breddeminutt og svarer til en «kvartmil» lik en fjerdedel av en geografisk mil = 7408 meter.

Det er jordkulens — i nærværende tilfelle — *havflatens krumning — pluss strålebrytningen i de mellomliggende luftlag,* — som får sitt *til praktisk bruk* anvendelige uttrykk i den ovenfor siterte formel.

Observators personlige øyehøyde er satt til 1.7 m lik 5.6 fot engelsk.

* * *

a) Ved observasjoner fra hyttetaket akter på et passelig lastet ca. 500 reg. tonns barkskip regnes observators øyehøyde «over havet» å være lik 16 fot engelsk.
16 + 1/6—16 = 19.—. Kvadratroten herav — noe nær 4.4 (4.4 x 4.4 = 19.36.)
Horisontens avstand fra obervasjonsstedet altså = ca. *4.4* nautiske mil (n. mil).

b) På skoleskipet «*Sørlandet*» regnes observators øyehøyde over havet ved observasjoner fra hyttetaket akter = 18 fot engelsk. 18 + 1/6—18 = 21.
Kvadratroten herav = 4.6 — *horisontens avstand i n. mil.*

c) Fra forre bramsaling på nevnte skoleskip regnes «øyehøyden» o. h. å være ca. 70 fot engelsk. 70 + 1/6/ — 70 = 82. Kvadratroten herav = ca. 9 = *horisontens avstand i n. mil.*

d) Regnes øyehøyden fra utkikkstønnen på en selfanger, alternativt en hvalbåt (et hvalskytterfartøy) å være ca. 42 fot engelsk, skulle *horisontens avstand* være = ca. 7 n. mil.

Anm.: Når man ved navigering langs en kyst i en frisk pålands bris — pr. kikkert — så vidt kan skimte grunnbrekningene mot strand, holmer e. o. skjær, kan lysningen av grunnbrekningene regnes som horisont og avstanden fra land bestemmes i henhold til forannevnte formel.

Byingeniøren i Grimstad har vært så elskverdig å oppgi meg høyden i meter over havet for de viktigste høydedrag omkring byen. Disse høyder er i nedenstående beregninger tillagt 1.7 m = 5.6 fot engelsk for observators personlige «øyehøyde».

Kirkeheia, utkikksplassens høyde over havet — 27.2 m.
27.2 m + 1.7 = 28.9 m. — 88 fot engelsk.
88 1/6 · 88 = 103 f. e. *Horisontens avstand — ca. 10.1 n. mil.*

Vestre Varden, utkikksplassens høyde over havet — 40.8 m.
40.8 + 1.7 = 42.5 m = 130 f. e.
130 + 1/6 · 130 = 152. *Horisontens avstand* = 12.3 n. mil.

Møllerheia, utkikksplassens høyde o. havet = 41.2 m.
41.2 + 1.7 = 42.9 m = 131 f. e.
131 + 1/6 · 131 = 153. *Horisontens avstand* = 12.4 n. mil.

Binabben, utkikksplassens høyde over havet — 58.5 m.
58.5 + 1.7 = 60.20 meter over havet = 184 fot engelsk.
184 + 1/6 · 184 = 215.
Horisontens avstand fra observator = *14.6 n. mil.*

Vardåsen, utkikksplassens høyde o. havet = 63.66 m.
63.66 + 1.7 = 65.36 m o. h. = 199 fot engelsk.
199 + 1/6 ·199 = 232.
Horisontens avstand fra observator = *15.2 n. mil.*

Spesielt hvis man er «bevepnet» med en god kikkert, skulle en observator fra en av de nevnte utkikksplasser kunne bestemme *sin avstand fra et fartøy ute på sjøen* på følgende måte:

Ser man skipets vannlinje *i flukt med horisonten,* er avstanden lik dennes. — Ser man skipets *vannlinje innenfor* horisonten er avstanden mindre. — Hvor meget avgjøres ved skjønn.

Er skipet så langt borte, at selve skroget er skjult av den mellomliggende krumning av havflaten m. v. — og man bare ser riggen e. o. skorstenen, alternativt livbåtene under davitene, — styrehuset o. l. — er avstanden *større* enn til horisonten. Hvor meget avgjøres etter beste skjønn, ved *å legge til «synsvidden»* horisontavstanden, fra et middelstort fartøys *hyttetak e. o. kommandobro* i henhold til den tidligere siterte formel, til eksempel 5 a 6 nautiske mil.

* * *

I *Koralfarvann* som de tropiske deler av Vest- og Ostindien, Polynesia m. v. kan den undersjøiske vegetasjon tildels være så frodig, at selv de best a jour brakte amerikanske «Pilot Charts of the World» rett som det er blir «gammeldagse».

I slike farvann kan der bare «gjøres land» om dagen i solskinn og blånende himmel med *utkikk fra riggen* i størst mulig øyehøyde, — og utkikksmannen bevæpnet med første sort kikkertmateriell. «Ørneøyne fra mers» skrev Henrik Ibsen.

Lyser det *hvitt* i sjøen forut blir det mangen gang ikke annet å gjøre enn å forsøke å finne en åpning et steds, akkurat som når en i den «Britiske Kanal» ved nattetider kommer ut for en lang rad av fiskerlanterner på tvers av den retning en selv skal frem.

Og koraløyene er mange steds så lave, at en ikke kan se dem. før en kommer inn på «kloss hold» — selv i ekstra solklart vær, jevnfør «Sailing Directions» utførlige bemerkninger om farvannet nær *The Rocas* ut for *Brasilia Kysten.*

«Directions» sier blant meget annet: «This low coral reefs is perhaps the most formidable danger in the Atlantic, ... The scene of many sad wreks.»

Noe av en trussel for sjøens menn i seilskipstiden og for navigasjonen i nevnte farvann den dag i dag.

Koralrev, der anbefales passert i tilbørlig avstand.

Og av slike finnes der massevis i tropiske farvann rundt om på kloden.

Selv i våre dager — i «Motor», «Radar» og «Asdic» alderen — har det vist seg å være forbundet med *adskillig risiko* å navigere i koralfarvann m. v.

Foran nevnte gamle og gode formel for beregning av horisontavstanden m. v. fra observator antas derfor vedblivende å være god å ty til i kinkige situasjoner på de syv hav.

Rart, at der ikke er gjort mere vesen av dem i de — for de ordinære sjømannsskoler her til lands — autoriserte lærebøker i navigasjon.

Giert Sailor.

Litt fra omkring århundreskiftet

Det arbeides nå for å skaffe Grimstad et rådhus og i dette vil vel også arresten bli plasert. Byen vår har aldri hatt annet enn en fyllearrest og en husvill-arrest — at noe av den til sine tider kan være brukt til fengsel, har vel nærmest vært en dyd av nødvendighet, for selv om det ved siden av arresten har vært et såkalt hjelpefengsel, har det vært meget primitive saker.

I lange tider var arresten i bakbygningen i skomakermester N. O. Karlsens hus i Storgaten. Karlsen var byens arrestforvarer i mange år, og da han var en meget gemytlig og omgjengelig mann ble han godt kjent med alle dem som vandret ut og inn i arresten. For det var ikke så ganske få som regelmessig tilbrakte lørdagskveldene hos ham og først slapp ut på søndags formiddag etter å ha vært oppe hos politimesteren og fått en formaning og kanskje også betalt en mulkt for gateuorden.

«Han e tatt på rådstua» het det gjerne, når en var blitt arrestert og for oss gutter stod «Rådstua» som noe skrekkinnjagende med en egen forferdelig nimbus om. Det var helst om lørdagskveldene at dette ord gikk over byen om en eller annen. Det var som sagt noen stamgjester — dem syntes vi ikke det var så fælt med, men rett som det var, var det en sjøgutt vi kjente som var blitt brakt inn der, og det syntes vi var ille. Før i tiden var det lønning på lørdagen og da de ikke sluttet kl. 13 den gangen, ble det sent på kvelden før husmødrene fikk noen penger å handle for. En del rakk aldri så langt som hjem med lønningen — det var så mange steder å få

en forfriskning på før de kom så langt, at lønningen var oppbrukt lenge før. Og det var blant disse at stamgjestene var og det var disse som satte byen på ende nær sagt hver eneste lørdagskveld.

Det var anleggsarbeidere fra veianlegg og jernbanen, jernarbeidere fra skipsbyggeriene i byen og omegn og det var sjøgutter fra de skutene som var kommet hjem for å ligge i opplag vinteren over. Det var ikke så lite rivalisering mellom de forskjellige grupper og rett som det var røk de i tottene på hverandre. Da ble det slagsmål og det ble ikke spart på knyttnevene hverken fra den ene eller andre, så det vanket både gule og blå øyer foruten at enkelte ble slått i gaten og ble liggende.

Når et slikt slagsmål begynte, var det på et øyeblikk svart av folk rundt om — og ikke minst av gutter — og de hujet og skrek og hisset slåsskjempene opp det beste de kunne. Dette sammen med de kjempendes skriken og hausting brakte snart politiet på plassen. Politiet gikk på med dødsforakt og forsøkte å få de kjempende fra hverandre. Som regel lyktes det, men det hendte ofte at de kjempende da glemte hvorfor de slåss, og i broderlig samdrektighet gikk løs på politiet og gjorde sitt beste for å slå dem i gaten. Det var kraftige karer mange av dem og konstablene var ikke mindre kraftige, så guttene syntes det var flott å se på. Konstablene hadde nå sin egen teknikk i slike ting og selv om de nok av og til var nokså mørbanket, fikk de slåsskjempene med seg og fikk dem inn på «Rådstua». Var det altfor ille måtte de be om hjelp fra publikum, men skam å si, så var det ikke mange som hadde lyst på det — mannfolkene pigget gjerne av i all stillhet da. Det var jo gjerne slektninger og venner som var med i bataljen, og da ville det være forsmedelig å være med og putte dem inn. Derimot hendte det at utenbys folk hjalp til. En gang var det en handelsreisende, som visst var litt av en bokser, som hjalp til, og da var det ikke lenge før saken var ordnet. Det hendte forresten også at folk tok parti mot politiet og hjalp til å denge på dem, og da var det jamen ikke godt å klare det for politiet. Det er vel fra en sådan situasjon det fortelles at en konstabel ropte «Røima alle som røima kan» og dermed forsvant konstablene for en stund fra gaten. De kjente imidlertid sine pappenheimere så en del av dem ble nok senere på kvelden puttet inn allikevel.

Det er ikke godt å si hvem som var verst — arbeiderne eller sjøguttene. De var harde karer alle sammen og som regel var de så pass fulle at de ikke enset noe — de slo fra seg og om seg, som gjaldt det livet — og ingen av dem tenkte på dagen derpå med et verkende hode og i tillegg en kraftig mulkt.

Men det var også andre som måtte vandre med til arresten — eller som ofte hendte — bli kjørt på en trekkevogn. Spesielt var det en bondemann — godlynt og sped — som hørte til stamgjestene. Praktisk talt hver gang han var i byen, drakk han seg fra sans og samling og våknet først opp igjen i arresten. Han hadde ganske lang vei hjem og politiet måtte derfor også ta seg av hesten hans, som tålmodig sto på Hestetorvet og ventet på sin herre og mester. Nå var denne mann ikke noe voldsom av seg, men han likte å synge, så han vakte stor jubel i gatene når han syngende og sjanglende vaklet mellom alle de stedene han kunne få noe å drikke. Tilslutt hendte det at han simpelthen ble lempet utenfor når han var døddrukken, og der kunne han ligge både lenge og vel i all slags vær til en eller annen fikk varskodd politiet. Og da visste de på Brannvakta at de måtte ha trekkevogna med og i den kareten ble han så ført ned til arresten. Her ble han så til rusen neste morgen var gått av ham og han hadde fått sine vanlige formaninger. Han har vel frosset av og til om nettene der selv om han var full, for han kom engang med et vedlass — han ville ha det godt og varmt, når han fyllesjuk og elendig lå på brisken i arresten.

Ellers var det andre fra landet som også hadde en liten tur innom. Det var mange utsalg i byen, så det var ikke så lett for en tørstig sjel å komme seg på hjemveien om kvelden.

Mange ganger måtte konstablene rykke ut i byen til en eller annen familie for å forsøke å stifte fred mellom ektefolk, som hadde sittet hjemme og koset seg og drukket seg fra vettet, og deretter var gerådet i vilt slagsmål. De hylte og skjelte mot og på hverandre og lugget og dengte så det var en lyst, og ungene hylte og skrek, for de syntes jo det så ut som foreldrene ville drepe hverandre — hva de også ofte truet med. Var det så ikke en eller annen av naboene som turde våge seg inn for å dempe gemyttene, måtte politiet rykke til unnsetning. Så havnet som regel den ene av kombattantene i arresten, selv om den annen da mente på at politiet ikke hadde noe der å gjøre — de kunne greie seg sjøl — for da var det ikke måte på hvor

gode venner de var og hvor godt de hadde det. Dette hjalp dog ikke og om morgenen ble så han — eller som det ofte var — hun — fremstilt for politimesteren som nok i de fleste tilfelle måtte la vedkommende slippe med en streng formaning om å holde fred. Noen mulkt ville aldri blitt betalt, for de tjente så men snautt nok til maten, og når de så dessuten mätte ha noe til brennevin, visste han at det ikke nyttet med noe mulktforelegg. Og noen annen straff ble det heller ikke tale om, for om morgenen kom gjerne ektefellen og bad pent om å få den annen med seg hjem — og de lovet gjensidig bot og bedring.

Et løfte som holdt — til neste gang.

Den gamle arrest er forsvunnet nå. Bygningen den holdt til i er helt ominnredet og nå har bakermester S. Konsmo et moderne elektrisk bakeri der. Da kommunen hadde kjøpt dr. Daaes eiendom i Storgaten, ble det i bakhagen satt opp et lite hus, som rommet en fyllearrest og en husvillarrest. Denne gjorde så tjeneste i noen år til det ble bestemt å bygge brannstasjonen på tomten innenfor våningshuset. Denne lille arrest gjorde for så vidt fyldest for seg og den kunne ha fortalt mange sørgelige og gripende historier. Også denne stasjonen hadde enkelte stamgjester. Om en av dem som ble tatt inn på arresten en kveld fortelles det, at han, da han ble slept inn den smale gangen mellom slakter Bergs hus og eiendommen, oppfattet det som han skulle til slakteriet. Og da skrek han over seg og bad tynt for livet sitt, for så ille trodde han ikke det var å bli arrestert for fyll. Han var vel nesten edru, da han ble puttet inn — i et hvert fall var han overlykkelig for ikke å havne på slakterbenken.

Den neste arrest ble bygget på tomten ved sorenskrivergården og der er den fremdeles. Det har jo i de senere år vært ganske betraktelig mindre med fyllearrestanter, så den har ikke vært så opptatt med slike. Derimot har husvillrommet vært opptatt ganske ofte, og det beklagelige har hendt, dessverre alt for ofte, at arresten har vært opptatt av sinnssyke, som har måttet anbringes der til det ble plass enten på sykehus eller anstalt. Og det har vært en påkjenning både for dem som har vært anbrakt der i slik tilstand, for familien og ikke minst for dem som måtte passe dem. Så det er å håpe at byen, når engang det nye rådhus kommer, får bedre rom for både

fyllearrest og husvillen og at det i tillegg hertil også må komme noen rom som eventuelle sinnslidende kan anbringes i i en ventetid.

geg.

Grimstadpatrioten Hans Hansen Rep

Den 14. juli var det 90 år siden Grimstadpatrioten *Hans Hansen Rep* ble født, og det er grunn til å minne om det han fikk utrette. Han døde 20. desember 1930, og på hans grav på Grimstad kirkegård har venner og kjente satt en bautastein som takk for bypatriotisk virke.

Hans Hansen var sønn av malermester Lauritz Hansen som kom fra Kristiansand til Grimstad omkring 1850. Faren la for dagen utpregede kunstneranlegg, noe han i årenes løp kom til å bekrefte ved å male mange billeder med motiver fra distriktet, samt ved forskjellige dekorasjonsarbeider i form av scenetepper og kulisser. Lauritz Hansen var en begavet mann på flere områder, og det viste seg at sønnen Hans fikk en åndelig arv å forvalte.

Hans Hansen gikk folkeskole og middelskole, ble konfirmert i Fjære 1878 for presten Pharo, og hadde en tur til sjøs like etter, som kokk. Men da sjølivet ikke huget ham, reiste han til Kristiania hvor han var handelsbetjent i C. A. Benneche's Vin- og Brennevinsforretning, men vendte hjem igjen til fødebyen etter 10 års opphold i hovedstaden. Han innrømmet ofte at Kristiania-tiden var til utvikling for ham, ved at han kom i berøring med mange interessante mennesker. Så ble det altså Grimstad som kom til å bli hans arbeidsfelt resten av livet. Han ernærte seg først som maler og dekoratør, men gikk så over til skribentvirksomhet, og var journalist i Grimstad Adressetidende til sin død. Alltid var han våken og på vakt for å verne og forsvare byens interesser og renommé, og nåde den som tillot seg å opponere for sterkt, — da var han straks på pletten med sin skarpe penn. Hans bypatriotisme var ekte og glødende og hans sinn fylt av optimisme og fantasi. Når det f. eks. gjaldt 17. mai var Rep selvskrevet til å ta sete i den komité som hadde med festligholdelsen å gjøre, var også dens formann

og holdt ofte selv talen for dagen eller for barna. Hans liv var å arrangere, og han formelig strålte av glede og tilfredshet når han i fineste puss, det vil si bonjour og flosshatt og med meterlang 17. mai sløyfe på brystet kunne gå foran i 17. mai toget rundt byen. Hans lange krøller ga ham forsåvidt et patriarkalsk utseende.

En av Hans Hansens første store bragder var reisingen av Terje Vigen-bautaen på Fjære kirkegård, — Terje Vigen og alle dem til minne som stred for land og folk i krigsårene 1807—14. Avdukingen fant sted søndag 21. oktober 1906, og 3000 til 4000 mennesker deltok i denne så minnerike begivenhet, deriblant nedskriveren av disse linjer. Det ble en stor dag for Rep som kunne innkassere en personlig seier i kampen for å slå fast at Terje Vigen i Henrik Ibsens storslåtte dikt, ikke var en sagnfigur som påstått av enkelte, men en person av kjøtt og blod som hadde levet sin dag og sitt liv i og omkring Grimstad. Men seieren var ikke lettkjøpt, forut var det kjempet en bitter strid mellom partene, og for å bevise sin påstand om Terje Vigens eksistens, utga H. H. på eget forlag en publikasjon, «Terje Vigen og Terje Vigen-bautaens historie», interessant lesning for dem som liker å følge med i de lokale åndsstrømninger.

Det gikk tidlig opp for Rep at de naturlige forhold i Grimstaddistriktet lå vel til rette for turisttrafikk, og ville skaffe stedets innbyggere og deriblant kjøpmannsstanden en velkommen ekstrainntekt i sommersesongen. Det var dårlige tider dengang, overgangen fra seil- til dampskip satte sitt preg på de mange skipsverft for treskuter, ledigheten og utvandringen til Amerika tiltok i uhyggelig grad og en sterk pessimisme begynte å bre seg. På alt dette gikk H. H. og tenkte, mente noe måtte gjøres for å bedre forholdene, og pleide å si når saken ble diskutert på Hauglands Kafé hvor han som oftest spiste sine måltider: La det ikke bli slik at folk, når de reiser forbi med kystbåten, kommer til å bemerke — der inne lå engang Grimstad.

I første omgang ble resultatet at Grimstad og Omegns Turistforening så dagens lys 18. januar 1908 på initiativ av Hans Hansen. Like etter kom det ut en «Håndbok for reisende», og senere «Turisthåndbok for Grimstad og Omegn», en større, rikt illustrert publikasjon om badebyen og distriktets herlig-

heter, lokale severdigheter og ruteforbindelser land- og sjøveien. Arbeidet for å skaffe stedet turister var kommet i faste former, og det varte ikke lenge før resultatene viste seg. Et pluss i arbeidet var det at Rønnes Sommerpensjonat kom i drift 1913, og la det bli sagt i forbifarten at blant gjestene flere år på rad, var den tyske minister von Ditten fra Berlin, som Turistforeningens formann Hans Hansen spesielt tok seg av. Undertegnede husker godt en episode fra den tid. Turistforeningen hadde anskaffet en motorbåt «Turisten», antagelig byens første ved siden av Jens Rosenvolds, og så skulle båten frakte von Ditten med følge og bagasje over fjorden til Rønnes, attasjert av H. H., og med «Turisten»s fører, Ole Madsen, ved roret. Overfarten ble dessverre ingen suksess for da båten var kommet i retning av Bioddpynten, stanset motoren uten hensyn til persons anseelse. Der ble båten liggende og drive med dens prominente innhold, og det undertegnede husker best fra utkikksstedet på bryggen, er Ole Madsens buksebak i været, som følge av hans nær sagt overmenneskelige anstrengelser for å få motoren i gang igjen. Omsider lyktes det, men da var også glansen av et tilsiktet arrangement betydelig svekket. I bensinmotorens spede ungdom var denslags en dagligdags foreteelse og uten registreringsverdi i den forstand.

Hans Hansen hadde en lyrisk åre som han øste av når «ånden kom over ham». Især var det seriøse ting han festet til blokken, avpasset etter høytider og årstider, f. eks. diktet «Mot høst» som slutter slik:

Der demrer en tone i menneskerøst,
når hårene gråner, det lider mot høst,
når tungt tidt skrittene faller.
Da minnes vi timer fra barndom og hjem,
som gamle venner de treder frem,
og vinker og lokker og kalier.

Hans Hansen ga oss også «Grimstadsangen», som begynner med disse ord:

Jeg elsker deg Grimstad, min barndoms by
med blånende fjord og fjell mot sky,
jeg elsker minnene mange.
Jeg elsker hvert fjell, hver fjord, hvert hus,
jeg elsker det nye, det gamle i grus,
jeg elsker gatene trange.

Jo, H. H. var glad i sin fødeby og flink til å mane minner frem, både egne og andres. De mange Rep-hefter, erindringer fra 60-70 årene og der omkring, vitner om dette. Men først en forklaring hvorfra navnet Rep stammet. I Grimstaddistriktet var det mange som het Hans Hansen, og da likelydende navn kan resultere i forvekslinger, fant H. H. på å føye til Rep for å identifisere seg — en forkortelse av reporter. Og så ble han hetende Rep, en betegnelse både han og publikum likte. Hver jul kom Rep-heftet ut, og produksjonen omfattet i alt ca. 20 nummer, populær lesning, ikke minst blant utflyttere i Amerika og andre steder. I de senere år er Rep-heftene blitt sterkt ettertraktet og av en viss bibliografisk verdi.

Det skal ikke glemmes at Hans Hansen var en av de første som tok opp arbeidet for et Ibsenhus i Grimstad, selv om hans idé gikk ut på å benytte Reymannshuset i Nedre Storgaten, hvor Henrik Ibsen var apotekerlærling fra 1844—47. Tanken førte ikke frem, men til gjengjeld fikk han reist en minneplate på husveggen over inngangsdøren, som stadig står og taler sitt tause språk om en tidsperiode i en verdenskjent norsk dikters liv. Det nå så navngjetne Ibsenhus ligger som kjent i Østregate (Henrik Ibsens gate) hvor Ibsen var fra 1847 til 1850 da han sa farvel til Grimstad.

Hans Hansen bodde forskjellige steder i byen i sitt liv; men de siste år på Vardhøy, i et koselig lite hus som tilfredsstilte hans krav til bekvemmelighet og levesett. Han førte en fri og uhemmet tilværelse, var temmelig konservativ på mange områder, men også litt av en bohem. Han var en original, uten å være elevert eller det motsatte, men først og fremst var han bypatriot som gjorde sin by og sine medmennesker mange tjenester. Han tok hver dag for seg, ment fant alltid interesser og oppgaver som kunne fylle hans tilværelse. De medfødte talenter kom neppe til å springe ut i full blomst, og det er et spørsmål om ikke en rikere utdannelse ville ha gitt ham større muligheter og derved også større resultater. Men da kan en gå ut fra at Grimstad ikke hadde fått beholde ham.

Birger Morholt.

Etter 52 år så han Grimstad igjen

Kaptein Halvor Halvorsen har ført verdens største taubåt på New Yorks havn

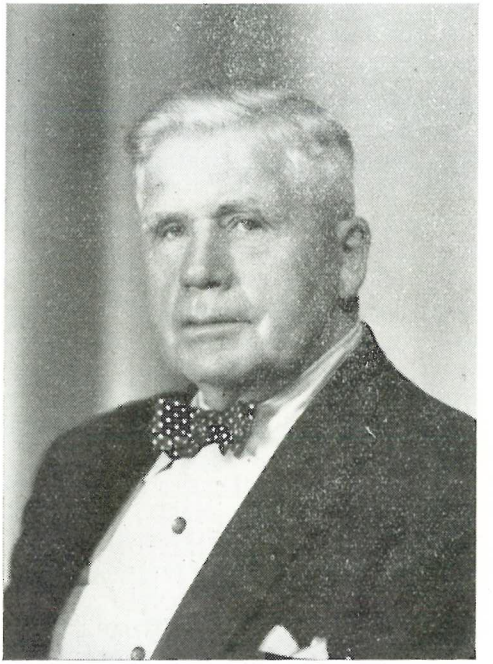

Skipsfører Halvor Halvorsen

Halvor Halvorsen heter en Grimstad-mann som i sommer har besøkt sin fødeby for første gang på 52 år. Som 14 år gammel gutt utvandret han i 1902 til Amerika, med New York som mål. Han fikk til å begynne med arbeid i en «maskinsjapp», men da hans lyst stod til sjøen, hyrte han seg og kom til å like dette yrke utmerket. Etter noen års forløp tok han navigasjons-

eksamen og fikk omsider tauerbåt å føre, og en tid hadde han den største på New Yorks havn «Josef Moran» med 23 manns besetning. Blant oppgavene var å dokke alle de store Atlanterhavsbåtene, f. eks. «Queen Elizabeth». Under krigen var han kystlos, men har i de siste syv år ført båt for Texas Oil Company.

Kaptein Halvor Halvorsen er med sine 65 år i sin beste alder, og har en positiv innstilling og et humør som mange kan ha grunn til å misunne ham. Tilfreds og fornøyd har han nä en tid vandret rundt i sin fødeby og sett på lokalitetene, og selv et konstant regnvær har ikke klart å sette stemningen ned.

— Det må da være rart å se Grimstad igjen etter 52 års sammenhengende fravær? spør vi Halvorsen.

— Skal jeg være ærlig har jeg i tankene tenkt meg alt en del lengere, bredere og større enn det i virkeligheten er. Men byen er den samme, unntatt at den er blitt så meget finere, borte er også alle de fæle kabelsteinene en fikk liktær av å gå på.

— Ble De konfirmert i Grimstad?

— Nei, i Fjære, og presten het Eli. Det var en grei kar, og det hendte vi satt og byttet klokker når vi «gikk for presten», var det ikke så de sa i den tiden. Det ble fortalt om Eli at han en gang ble «pussa» etter å ha vært rundt i soknet og gratulert konfirmantene. Ja, det var den gang.

— Har De møtt noen kamerater fra folkeskolen?

— Ja, Hans Felix, han er den eneste, men ellers har jeg talt med kjenninger som Edvard Foss, Hermann Andersen og Berg Dannevig. Dannevig traff jeg ved åpningen av det nye idrettsstadion. Snakk om flotte saker og pene omgivelser.

— Hva sier De til forandringen i byens vestre del?

— Her en dag gikk jeg Groosveien og gjorde mitt beste for å finne den gamle stien igjen, men det lyktes ikke. Det er fra disse trakter jeg har de fleste barndomsminner, vi bodde jo i Ståles Bakke i Varden, og så falt det naturlig å holde til ved Groosbekken hvor vi fikk aurer — og ble jaget av gårdeierne. I Eigelia lekte vi, og hos Gitta og Margrethe på Groosneset kjøpte vi fløtemelk for 5 øre tallerkenen.

— Er det noe i Grimstad-distriktet som har imponert Dem?

— Ja, det kan De spørre om. Jeg var ute på Ytre Marivoll og så befestningen tyskerne laget under krigen, det var fantastisk. Jeg hadde aldri tenkt meg et anlegg som dette ved

Grimstad, laget i selve fjellet og med underjordiske ganger. Jeg ville kalle det for en uinntagelig festning. — Ellers er det biltrafikken i Grimstads gater jeg har festet meg ved. Jeg er redd for å gå i gatene når trafikken er på det verste, og det er et Guds under at alt går godt. Enkelte bilførere er for uvørne og kjører som gale. Hjørner er det overalt, og gatene er så smale, men jeg synes de blir litt større for hver dag. Og når jeg har vært her en tid, er de vel store nok. Det er ufattelig at bilene kan passere hverandre. En skulle tro det var på Broadway i New York de kjørte, men så er det Storgaten i Grimstad. I New York er jeg ikke redd for å bli overkjørt av bil, men det er jeg her.

En ting som har vakt min beundring er alle de vakre blomstene og beplantningene en ser overalt i Norge, ja selv foran jernbanestasjonene.

— Det må vel falle opp denne forandringen fra New York til Grimstad, selv om det dreier seg om noen måneders ferie?

— Nei, aldeles ikke, jeg liker meg veldig godt og kunne gjerne bo her for resten av livet, med avstikkere til New York for å besøke mine to døtre. Min kone har jeg jo med meg. Jeg har også likt meg godt i Amerika, et prektig land forresten. Men der er altfor megen støy, og du føler det som du er på sprang bestandig, fart, fart og atter fart. Har du lang vei til arbeidsstedet må du venne deg til å sove på subwayen. Men heldigvis er menneskets tilpasningsevne stor, så det går jo.

bm.

Skjærgården vår

Spekulerer du noen gang over hva de vel betyr, navnene på alle holmene og skjærene våre?

Plada, Svartskjær, Svertingen, — det er greit nok, det forstår alle og enhver. Men der er andre som er verre: Maløya, Juska, Rivingen osv. Åffer heider di sånn?

Det er klart at opprinnelig har betydningen vært innlysende. Et navn fester seg ikke uten at det er så slående at det straks blir godtatt. Men har et navn først satt seg fast, så kan det

sannelig holde seg lenge. Selv om århundrene sliter på det så det til slutt blir helt ukjennelig, går det videre fra far til sønn.

Slik er det i skjærgården vår. Navnene sier oss ikke lenger noe. De er nærmest døde.

La oss gjøre et gjenopplivningsforsøk. La oss se på stedene med friske øyne og forsøke å finne ut hva som særpreger dem, for det må det ha vært som har gitt dem navn.

Mange av disse navnene er uten tvil eldgamle, — tusen år og mye mer. Vi må huske at Fjære i gammel tid var et folkerikt kultur-sentrum, og selve navnet «Fjære» viser hva sjøen hadde å si. Det betyr nemlig noe slikt som: «ved fjorden». Det var sikkert ikke sjelden du kunne treffe skjeggete vikinger i Smørsund, og hadde du ligget og solt deg på svabergene da, kunne du saktens sett langveisfarende vikingskip i leia gjennom Leiholmsund og Hesnes-sund.

Jeg synes jeg har funnet brukbare forklaringer til noen av de mest kjente navnene.

MALØYA

I gammelnorsk har vi et ord som heter «mol», og det betyr: steinrøys, ur. Våre forfedre var så stive i grammatikk at de bøyde det i genitiv entall til «malar», i genitiv flertall til «mala», og denne siste formen er det nok vi finner i Maløya.

Mala-øya betyr altså «steinrøysenes øy».

Nå vil dere sikkert innvende at Indre Maløya er frodig, skogbevokst og uten særlig mye stein.

Sant nok! Jeg tror da også at det er Ytre Maløya som opprinnelig fikk navnet, for der passer det utmerket. Den svære uren som krysser øya har gitt den navnet. Senere har det så festet seg til Indre Maløya.

Morsomt er det at vi også finner nominativsformen «mol» her i distriktet. «Mollen» er jo helt dominert av de svære rullesteina langs strandkanten, og navnet betyr altså rett og slett «uren», «steinrøysa» eller liknende.

Nappen.

Ytre Maløya

På sletten mellom myrene på Ytre Maløya har en eller annen i lengst forsvunne dager plasert en stor flat steinhelle, som kan brukes som spisebord, og plasert en del stein rundt den til stoler.

Denne plass var i tidligere dager meget ettertraktet av dem som rodde utover om søndagene og ble også meget brukt av guttene når de var derute ellers i uken.

At det har stått strid om denne plassen vil fremgå av det nedenfor siterte, hvorav det også vil fremgå at det har vært strid mellom guttene fra de forskjellige bydeler om plassen. Disse lover ble for mange år siden funnet nede ved havnen og ble tatt vare på for eventuelt å bli publisert i et medlemsskrift.

DET BLANDEDE BLODS LOVER

Undertegnede medlemmer av det «Blandede blods forbund» sverger og forplikter seg ved sitt blod til å holde disse lover.

I.

Aldri å svikte hinannen i liv og død.

II.

Å beskytte de svake og slåss for det som er rett.

III.

Å beskytte og være god mot alle dyr, unntagen de som er rovdyr og gjør skade.

IV.

Aldri å la Ruffe- eller Bioddeguttene få jaktrett eller tilhold på Ytre Maløen.

V.

Å nedlegge i skattskrinet på «Rådstenen» så mange penger som vi kan unnvære og ikke røre dem før vi er konfirmerte, og bruke dem til forskjellige ting.

Underskrevet på «Rådstenen».

Disse meget forpliktende lover var underskrevet av noen gutter fra Vestregaten og vi kan være forvisset om at de nok har tatt dem alvorlig når de satt i dype forhandlinger ved «Rådstenen».

geg.

En gammel sjømannssang

1.
Akk glade ungdomsdage
som svant så hastig hen,
jeg har ei mer tilbake
enn minnerne om dem,
hvorover jeg ei klager
skjønt tiden faller lang,
men heller pennen tager
og skriver ned en sang.

2.
Nu rinner dagens timer
for meg så langsomt hen,
mens jeg de korte linjer
utfører med min penn,
om hvad der meg er hendet
i ungdoms glade vår,
da skjebnen til meg vendte
med korsets trange kår.

3.
Da dåpen selv jeg hadde
bekreftet for min Gud
og jeg nu skulle vandre
blant verdens farer ut,
på havets ville bølger
jeg søkede mitt brød
og vil ei det fordølge
jeg tenkte ei på nød.

4.
En sommer hastig svinner,
mens tanken svever om
og mange kjære minner
for vinteren der kom,
om mangen lyst og glede
med slekt og venner kjær
om disse vil jeg kvede
som nyss hensvundne er.

5.
Rundt på havet styres
mens dager, uker går
med fader lot jeg hyres
omtrent i fire år,
mens lykkens sol den smilte
så venlig til meg ned
og hjertet trygt seg hvilte
i verdens lystighet.

6.
Styrmannskunsten lærtes
jeg og eksamen fikk,
og mangen tanke nærtes,
mens håpets stjerne gikk,
inntil der seg mon tenne
en ild som varer ved,
i hjertet den mon brenne,
dens navn er kjærlighet.

7.
Alt dypt i hjertet skrevet
det elskov hulde navn,
som er så ofte blevet
innsluttet i min favn.
I uskylds rene tanker
vi ga hverandre tro
og hjertet glad det banker
til båndet brast itu.

8.
Nu er den skjebne bristet
som jeg utregne lod,
min venn jeg og har mistet
som fast i hjertet stod.
Min glede den er svunnen
min sunnhet likeså
med smerte er det bunden
det kors som bæres på.

9.

Den Gud som fra det høie
til jorden skuer ned,
han så visst med sitt øie
mang' lystig synd og ed,
hvorfor han meg lot sende
den kalk som bitter er,
for jeg skal lære kjenne
den som har oss så kjær.

10.

En kjærlig hilsen sendes
til alle og enhver,
som ennu meg kan minnes
om ei min venn han er,
til fader og til moder
og alle søskende,
især til venn og broder
og gamle kjærester.

11.

Rett takker jeg deg fader
som er mot meg så god,
for alle gode gaver
som du meg give lod,
tung er for meg den tanke,
at du skal seile hen
for brød til meg å sanke,
Gud lønne deg igjen.

12.

Snart er det håp forsvunnet
du moder næret har
å se i meg opprunnet
et tre som frukter bar,
du plantet her på jorden,
men høstet knapt igjen,
din lønn skal være vorden
hos Gud i himmelen.

13.

Et håp uti det fjerne
foreldre engang så
rett som en dunkel stjerne
der lyste i det blå,
hvorfra de seg lot hente
den usle, svake trøst,
som tidens skjebne endte
uti mitt svake bryst.

14.

Nu vil jeg meg henvende
til søskende så kjær
og en erindring sende,
skjønt den enfoldig er,
jeg vil ei mer berøre
og ikke skrive ut,
ti I kan selv det høre
i første og fjerde bud.

15.

Uhindret frem jeg skriver
til venner en og hver,
som lykkens sol oppliver
og håpets stjerne ser.
I vil visst lett erindre
hvor mangen aften glad,
mens øiet det mon tindre
i uskylds fryd vi sad.

16.

Lystig stemt og glade
på banens vei vi gikk
alt etter ungdoms vane
og sjømanns muntre skikk,
men Herren det kan vende
det sanne nu jeg må,
og allting har en ende
vår glede likeså.

17.
Lev vel I ungdoms venner
som fjernt ifra meg er,
jeg eder neppe glemmer
som vennskapsbåndet bær.
Nu mangt et minne svever,
mens dagens timer går
og langsomt for meg rinner
de beste ungdoms år.

18.
Erindringen den dveler
så gjerne ved et navn,
som jeg ei her utmeler,
det neppe er til gavn.
Innprentet i mitt hjerte
for evig var du satt,
det bånd ble løst med smerte
min hjertens kjære skatt.

19.
Nu vil vel mange sige,
at alting det forgår,
men ei min kjære pike
dog kjærlighet består,
skjønt kold den ofte blive
hos mang'n ustadig mø,
som hjertet bort mon give
lev hermed vel, adjø.

20.
Ærbødigst vil jeg sende
til alle venner kjær
den sang som snart har ende
skjønt den enfoldig er,
med lengsel i mitt hjerte
jeg venter på den dag,
som lindre skal min smerte
og ende al min kval.

21.
Se dagene er svunnen
til en og tyve år,
men hvor de er henrunnen
i Guds register står.
Farvel jeg eder sier
med aktelse så sann,
mitt navn I får å vite
langs visens ytre rand.

Når begynnelsesbokstavene i de 21 vers settes sammen fremkommer forfatterens navn:

ANDERS ANDERSEN ULLENÆS

Han var visstnok født i 1839 som eldste sønn til skipsfører Mogens (daglig kalt Mons) Andersen og hustru Petrine Andersen, som bodde på Breivig på Rønnes. Når han selv kaller seg med navnet Ullenæs, så kommer dette av at Breivig og forresten hele Rønnes er utgått fra gården Ullenæs.

Som det fremgår av sangen gikk Anders Andersen tilsjøs straks etter konfirmasjonen og rakk så langt at han fikk styr-

mannseksamen. Han seilte i ca. 4 år med sin far som førte brigg «Erin» (115 com.lester og bygget i 1849) tilhørende Fredrik Crawfurd i Grimstad.

Det sies at Anders Andersen hadde vært med på et skipsforlis og ble syk etter utståtte strabaser. Sykdommen gikk visstnok over til tuberkulose og han døde på Breivig 21 år gammel.

Hans forlovede, som han nevner i flere av versene, hevet forlovelsen på grunn av hans håpløse sykdom. Hun overlevet ham i 65 år.

Sangen, som for mange år siden har vært trykt, er satt melodi til — ganske pen, men litt vemodig — var kjent blant sjøfolk som seilte i 1860—70 og 80 årene.

H. Drevdal.

Vinter i Grimstad

Ut vil jeg ut, å så langt, langt herfra!

Det var nok mange av Grimstads innvånere som ønsket seg langt vekk fra byen og den enorme snemengde som vi hadde i februar/mars 1954.

Sneen kom sent i vinter, men da den først kom var det som om den aldri ville ta slutt. Ikke før hadde en fått skuffet vei og fått brøytet opp gatene så noenlunde, så kom det nye masser og stengte både veier og gater. Og den fonnet seg opp i gatene og la seg i store fonner på hustakene, så tilslutt holdt en faktisk på å gi opp kampen mot den.

Men en kan nå engang ikke legge seg i dvale, så ønskverdig det enn kunne være, og derfor gikk mann av huse for å hjelpe til å holde gatene så noenlunde farbare og for å hjelpe til å skuffe frem hus av snemassene. Og på takene rundt omkring ble det en trafikk som aldri før — nær sagt på hvert eneste hustak var det folk i arbeid med å skuffe ned fonnene, så ikke takene skulle brekke ned over hodene på folk.

Det ble en dyr sne for Grimstad kommune — minst kr. 70 000 — kostet den i direkte utgifter med gater og veier — og hva den kostet for alle de huseiere som måtte måke både fra tak,

gårdsrum og innganger til husene, er ikke godt å si, men at det også ble store tall er sikkert.

Når så hertil kommer det tap i inntekter som fulgte av trafikkstansen både for kommunen og private kan en vel anslå det samlede tap til henimot kr. 150 000.—. Og i tillegg kommer da alle de utgifter som huseierne fikk da sneen var borte og alle hustak og takrenner skulle repareres. Det ble nok en pen sum for det også.

Det er forresten merkelig med sneen. Alle gikk og gruet seg for hvor lenge den skulle bli liggende — ja, at den kom til å ligge til 17. mai i alle fall, det var det visst ingen som tvilte på. Men jamen var den borte før — enkelte sneklatter lå nok igjen hist og her, men den forsvant såmen jevnt over før slutten av april.

Riktignok kan en si at vi ble snytt for våren, men så fikk vi til gjengjeld en tidlig forsommer med noen gode varme dager i mai, og disse gjorde underverker ute i naturen. Blomster og gras og løv foldet seg ut og lå som en egen fortryllelse over hele naturen — og vi Grimstad-folk fant ut at det tross alt dog var skjønt å leve og bo i vår lille by med sine trange og krokete gater og smug. For når en nå går rundt i byen og ser på alle de velstelte hager med sine vakre blomster så er det som et under, når en tenker på at det ikke er lenge siden alt lå gjemt dypt under sneen.

Og derfor synger vi med dikteren:

Det er vel fagre stunder når våren kjem her nord
og atter som eit under nytt liv av daude gror!

geg.

Skipsmaleriet

Det led mot slutten av det nittende århundre.

Hammerslagene på Sørlandets mange hundre skipsbeddinger stilnet av.

En tidsepoke ebbet ut.

Aldri mer skulle en få se «havets hvite svaner» når de første gang og for fulle seil stevnet ut fra den hjemlige fjord.

Dermed var det også forbi med havets sang — shantyen.

Nå høres ikke lenger Bratspil-shantyen:

For storm, uvejr, kontrari vind
Hivåhej Santjanna!
Til Kristiansand så gik vi ind
Hivåhej, hurra for rullan gå! osv.

Heller ikke sitter det koner og gamle kaller på heiknatter ute ved havet og speider gjennom kikkerten for å finne ut når «Decima», «Memento», «Jørgen Bang», «Triton», «Charles Ball», «Kornmo», «Guldregn», «Eliezer» eller en av de mange, mange andre tørner opp i horisonten. —

Ingen bruker lenger uttrykket:

Om høsten er det knirk, knark — .. ....
om våren er det slirk, slark.

Ordspråket skriver seg fra den tid der var «Østersjøfarere». De seilte bare om sommeren. Når våren kom hadde sjømannen gått ledig vinteren gjennom. Det var ingen «knirking» tilbake i høstens nye sko — og lommeboken tom.

Men i kommende år vil en lydhør i måneklare netter — mens bølgene bryter mot strand — fornemme et ekko av henfarne tiders shantier.

Det høres som solo og kor til en annen Bratspilshanty:

Nu skal vi gå mot kolde nord
Goodbye fare ye well, goodbye fare ye well!
Og hjem til vores gamle mor
Hurra my boys! We are homeward bound.

* * *

Han var en av de mange som ble arbeidsløs da byggingen av treseilskip hørte opp. Noen kom seg over til Amerika. Andre fikk jobb i nystartet industri. H a n s oppgave hadde vært å

lage gallionsfigurer og annet billedhuggerarbeid til skipene. Nå var *Bilten* — som han populært og for korthets skyld kaltes — blitt for gammel til å gå over i annet yrke. Helt opp i syttiårene. Dertil halvblind. En duknakket, langskjegget kar med tassende skritt.

Over ham hang som et truende memento: fattigkassa.

Den ville imidlertid Bilten ha seg frabedt.

Han var ærekjær og hadde vært litt av en kunstner. Men når alder, fattigdom og svekket syn slo seg sammen om å ta knekken på ham — hva da?

Det gikk med Bilten som med Terje Viken: han stured en dag eller to, men så rysted han sorgen av. Kanskje ikke bare en dag eller to. Måneder var det nok heller.

Noe måtte gjøres. Bilten begynte kunstmaling!

Landskaps- og marinemalerier.

En dag kunne en se Bilten med en samling malerier under armen vandre rundt i sin hjembys gater.

Kunder måtte oppsøkes. Ingen ville finne på å henvende seg i hans «atelier».

Prisene var ikke avskrekkende: fra 1 krone til 3.50.

Personlig investerte jeg en krone i et av de minste.

Min ervervelse var et marinemaleri.

Det fremstillet et dampskip, som i et forferdelig opprørt hav presser seg fram mot vind og vær. Båten stikker forstavnen rett ned i bølgehavet. Når som helst kan den gå tilbunns.

Maleriet var først — ved hjelp av fire tegnestifter — plasert på en kontorvegg. Ble deretter forvist til en bakgård. Der hang det i en lang årrekke. Da et halvt århundre var gått fikk jeg en idé. Leverte maleriet til en rammeforretning og sa: Sett en ramme rundt. Den fineste forretningen kan skaffe.

Og innrømmes må det: rammen var stilfull. Ti sentimeter bred. Gullforgylt. Full av alskens kråd. Kostet fem og tyve kroner.

Kunstverket fikk en fremtredende plass på min stuevegg. Falt like i øynene for enhver gjest. Når så den besøkende viste forundring over en eller annen detalj, la jeg gjerne til: — Ja, her er et resultat av den *moderne* malerkunst. Ikke helt etter min smak.

Engang sto en dame og så på maleriet. Plutselig ropte hun: Å, jeg blir så sjøsyk! — Ja, det må innrømmes at tidens malerkunst er realistisk når De føler det slik.

En dag sto en annen dame og betraktet maleriet meget interessert. Hun så helt betatt ut. Jeg visste at damen snart skulle gifte seg og nå var i gang med å samle utstyr.

En lys idé slo ned.

— Liker De det? — Jamen gjør jeg så. — Vel, det er Deres. Ta det som bryllupsgave.

Nå henger Biltens «krone»-maleri på veggen i et nytt hjem. Til glede for de lykkelige eiere.

Og når et maleri skaper g l e d e har det ikke da fylt sin viktigste oppgave?

M. P. M.

Selskapet for Grimstad Bys Vel

Generalforsamling — Selskapets 32. — ble holdt i Bytingssalen tirsdag den 6. april 1954.

Av årsberetningen fremgikk at medlemstallet pr. 1/1 1954 var 108 livsvarige og 176 årsbetalende. Det er en tilgang på 30 årsbetalende og 2 livsvarige, idet det har vært en del avgang i disse.

Formannen mintes de avdøde medlemmer, Halfdan Gundersen, dr. Gisle Johnson og brukseier M. Fuhr, og uttalte at spesielt herrene Fuhr og Gundersen hadde utført et meget fortjenstfullt arbeid for Selskapet.

Årsberetninger for Treplantningskomitéen, Skjærgårdskomitéen og Grimstad Bymuseum ble opplest, likeså regnskapene for samtlige.

Årsberetningene og regnskapene ble enstemmig vedtatt.

Av regnskapet for Selskapet fremgikk at kapitalkonto i året er gått opp med ca. kr. 76 000.—, idet skipsreder K. Th. Einersens og hustru Christines legat er tilkommet med det fra testamenteksekutorene mottatte beløp kr. 30 645.76 og videre med en donnasjon fra frk. Anna Cathrine Einersen på kr. 45 000.—. Denne donnasjon bærer navnet frk. Anna

Cathrine Einersens fond. Selskapets samlede kapital er i regnskapet oppført med kr. 228 909.33, men da eiendommene står meget lavt ansatt kan en vel si at verdien er betydelig høyere.

Statutter for skipsreder K. Th. Einersens og hustru Christines legat som er utarbeidet i samråd med testamentekseku-toren ble vedtatt.

Et spørsmål fra Grimstad formannskap om Selskapet ville være villig til å avstå noe mere grunn av Storgaten 33, hvis det ble tale om drosjestasjon i forbindelse med Hestetorvet ble — overensstemmende med styrets forslag — vedtatt med et lite tillegg.

I forbindelse med Hans P. Hansens forslag på generalforsamlingen 1952 er utarbeidet et forslag til slektsregister. Dette har styret tenkt å sende medlemmene sammen med neste medlemsskrift. Generalforsamlingen avsatte til dekning av utgifter i forbindelse med dette kr. 250.—.

Ved valgene ble formannen, bankdirektør G. E. Gundersen gjenvalgt — likeså de uttredende styremedlemmer, journalist Birger Morholt og kjøpmann Mathias P. Molland og varamennene agent Joh. Fr. Lehland, banksekretær Anders Olsen og kjøpmann Ingemann Stad. Til revisorer ble gjenvalgt kontorsjef Finn Christiansen og kjøpmann G. M. Tobiassen.

Årsberetning 1953

Etter valgene på siste generalforsamling bestod styret i 1953 av G. E. Gundersen, formann, K. Dyvik, nestformann, Mathias P. Molland, Birger Morholt og Kristen Mørland.

Det har vært holdt 4 styremøter og formannen har hatt flere konferanser med styrets medlemmer.

Storgaten 33 er også i år påkostet noe, men den største utgift er maling utvendig som ble foretatt på forsommeren. Det fra 1952 overførte beløp kr. 2385.81 medgikk derfor i sin helhet, resten av kostnaden er dekket av årets inntekter. Husets konto balanserer med kr. 553.67 som overføres i ny regning. Salget til kommunen av en del av hagen er ikke blitt effektuert enda. I styrets møte den 28. august behandledes en forespørsel fra Grimstad formannskap om selskapet ville selge

noe mere av tomten. Dette blir behandlet som egen sak av generalforsamlingen.

Fra testamentfullbyrderne i skipsreder K. Th. Einersens og hustru Christines dødsbo er mottatt kr. 30 645.76, som skal danne grunnkapitalen i et legat med legatgivernes navner. Statutter for dette legat er utarbeidet i samråd med testamenteksekutoren og vil bli behandlet som egen sak. Rentene av legatet skal utbetales skipsreder Einersens søster, så lenge hun lever.

Selskapet måtte engasjere advokat for å vareta våre interesser ved boets avslutning og ved forhandlingene med de andre arvinger ble et beløp på kr. 45 000.— oversendt Grimstads Sparebank for innsetning på en konto lydende på Selskapet for Grimstad Bys Vel. Denne konto ble gitt en påtegning om at rentene skulle utbetales frk. Anna Cathrine Einersen så lenge hun levet, og videre at hvis hun overlevet 1/1 1954 skulle hun dessuten få utbetalt kr. 5 000.— pr. år. Frk. Einersen avgikk ved døden noen måneder etter og hennes bo ble utbetalt rentene til dødsdagen.

Selskapet måtte for å stå på linje med de andre arvinger overta en del aksjer i skipsaksjeselskapene Bestum 2 og Manitowoc. Dette beløp og omkostningene er dekket av beløpet.

Styret har foreslått å kalle denne donnasjon for frk. Anna Cathrine Einersens fond, da den ikke har noen befatning med det første legat.

I forrige regnskap var Selskapets kapitalkonto	kr.	59 628.60
Skipsreder K. Th. Einersens og hustru Christines legat utgjør	«	30 645.76
Frk. Anna Cathrine Einersens fond utgjør	«	45 899.83
således at kapitalkonto i regnskapet pr. 1/1 1954 blir	kr.	136 174.19
Til dette kommer de legater som bestyres av kemneren i Grimstad	«	92 235.14
så Selskapets kapital nå er på	kr.	228 909.33

Selskapets regnskap viser at det til disposisjon er kr. 2151.68.

Styret foreslår at Treplantningskomitéen bevilges kr. 1000.— og Skjærgårdskomitéen kr. 1 000.—, mens resten føres over til disposisjonsfondet, som derved blir på kr. 2 042.86.

Som bilag til dette foreslår styret å medsende et skjema for slektsregister. Dette foreslås i forbindelse med herr Hans P. Hansens forslag ved generalforsamlingen 1952. Generalforsamlingen var den gang enig med styret i at Selskapet skulle stå som mottaker av alle opplysninger angående Grimstad-slekter og arkivere dem til eventuelt senere bruk av forskere og andre.

Det er nå mange år siden Selskapet ytet noe beløp til Grimstad Bymuseum og Ibsenhuset. Da inntektene (inkludert Grimstad kommunes bidrag på kr. 1 000.—) blir i snaueste laget på grunn av de forholdsvis store vedlikeholdsutgifter, foreslår styret at Selskapet yter et bidrag til Muséet på kr. 1 000.—. Dette beløp dekkes av disposisjonsfondet.

Grimstad, 25. mars 1954.

G. E. Gundersen. *K. Dyvik.* *Mathias P. Molland.*
Birger Morholt. *Kristen Mørland.*

Årsberetning for Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum 1953

Ibsenhuset kan fortsatt glede seg over stor interesse fra publikums side, og i 1953 skrev 4261 personer sine navn i den protokoll som ligger i Apotekets vaktstue. Mesteparten av de besøkende benytter også anledningen til å ta Bymuséets mange gjenstander i øyesyn.

På forsommeren ble Ibsenhuset malt utvendig. Gjerdet rundt hagen ble også malt. Forøvrig har en latt foreta de ettersyn av eiendommen en har funnet påkrevet.

I årets løp er mottatt følgende gaver:

Til Ibsenhuset: Boken «Henrik Ibsen som maler», av Otto Lous Mohr. Gave fra forfatteren.

Til Bymuséet: Malerier av bark «Samuel» og fullriggeren «Storkors», samt en tobakk-krukke av stein. Testamentarisk gave fra styrmann Andrew Flagestad.

Diverse mynter, en messing-eske, en tre-eske med utskjæringer, en ur-skive og en lås-mekanisme. Gave fra frøken Elisabeth Ellingsens bo.

En tre-spade med jernspiss. Gave fra fru Julia Bie Erichsen, Oslo.

Postille fra 1782. «Dr. Mullers Evangeliske Hierte-Speil», som har tilhørt Syvert Svendsens familie. Gave fra frøken Helene Felix og Knut Dyvik.

Mangletre med utskjæringer. Har tilhørt en Grimstad-familie. Gave fra malermester G. Helliesen.

En jernplate til ovn fra Jørgen Peder Eriksens hus i Nedre Storgaten.

Regler for Det Norske Veritas 1891 og 1893, North Atlantic Memoir 1879. Dues and charging shipping in foreign ports 1902. Det ligger ved et brev av 29. september 1902, undertegnet av skipsreder Fredrik Smith Petersen. Har tilhørt Grimstad Fraktassuranseforening. Gave fra Halfdan Drevdal.

Grimstad, 3. april 1954.

Årsberetning for 1953 fra Selskapet for Grimstad Bys Vels skjærgårdskomité

Skjærgårdskomitéen har i året bestått av G. E. Gundersen, formann, K. Dyvik og Tengel Bang. Komiteen har vært på befaringer og hatt en del konferanser. På Indre Maløya er det etter samråd med fylkesskogmester Olsbu besluttet å foreta en del renskningshugst for å skaffe god grobunn for gjenveksten. Dette er overensstemmende med forslaget fra forstkandidat Kylland, som foretok en befaring av eiendommen i 1952. Fylkesskogmester Olsbu og hans assistent har sammen med Ansgar Jensen foretatt utblinkingen, og en kan regne med at den gjenværende skog vil trives bedre og gjenveksten vil få bedre muligheter, når det utblinkede er hugget og skogen ryddet.

På Ytre Maløya er det ryddet en del på forsiden, men det ble mindre enn tenkt, da den mann som arbeidet der dessverre ble syk.

Fylkesskogmester Olsbu var også en tur ute på Ytre Maløya sammen med Jensen. Han var meget begeistret for granplantningen på forsiden, og mente at myren på utsiden (mot Leiholm-sundet) ville egne seg ypperlig til videre plantning. Dessverre viste det seg at noen hadde vært der ute og tatt noen

juletrær og derved ødelagt flere trær. Bl. a. var det tatt toppen av en gran, så hele treet var ødelagt. Det er bedrøvelig at folk ikke kan la disse plantninger være — det er jo plantet der ute for at vi alle skal ha glede av det når vi ferdes der så vi får håpe at plantningen for fremtiden får stå i fred.

Bryggen inne i bukten på Ytre Maløya har vært meget benyttet. Den påbegynte forbindelse mellom øya og Kalven håper vi å få gjort ferdig i sommer.

Det vesentligste arbeid er også i 1953 foregått på Marivoll. Veien langs stranden er påfylt mergel som vanlig, og veien over fra stadion til de ytre jorder er så å si ferdig. Den har vært meget benyttet i sommer og folk er meget fornøyd over den. Bryggen, hvor ferjen legger til, er istandsatt og den er pålagt heller og fuget med sement, så den nå skulle kunne stå i temmelig lang tid. Den på de ytre jorder oppsatte pumpe har dessverre ikke virket helt tilfredsstillende, så det er mulig vi må flytte brønnen litt lenger inn. Brønnene ved Stadion er ettersett og brønnhusene reparert.

I ytre kant av jordet mot Smørsund er påbegynt rydning og grøfting. Der har vært nesten ufremkommelig og på grunn av sumpigheten har myggen vært en plage der ute. Ved grøftingen håper en å oppnå at myggen forsvinner. Broen er ettersett og en del sviller innskiftet. Før sesongen ble den smurt over med spillolje for å impregnere den, og det ser ut til at det er bra.

I Binabbområdet er ryddet en del, broen er reparert, men arbeidet med veiene der oppe har en ikke kunnet gjøre noe med enda.

Grimstad formannskap har bevilget ytterligere kr. 500.— til oppmerking av undervannsskjær. Det samme beløp er bevilget av Fjære kommune, så en håper å kunne få merke de fleste nå i våres. Det viser seg hvert år at noen kjører på et eller annet av dem, så det er høyst påkrevet å få merker oppsatt, så leden kan vises.

Eiendommen på Groos er malt utvendig og der er reparert en del på den. Den vil også i kommende år måtte påkostes noe, bl. a. må en visstnok forsterke broen, da den begynner å bli svak.

Grimstad, 12. februar 1954.

Grimstad komm. Treplantningskomite
Årsmelding for 1953

Sommeren må nærmest sies å ha vært ideell med tilstrekkelig varme og fuktighet for plener og til plantninger.

Det har vært et vakkert blomsterflor både på Kirkeheia og i de små anlegg i byen.

Det er i år utført en rekke arbeider for å gjøre parkene vakre. Særlig er det lagt mye arbeid på det nye partiet langs Arendalsveien.

Råkoppmuren er forlenget og gjort ferdig til Hoel's hus. Her ble det fylt i jord og plantet sommerblomster og stauder med låge busker innimellom og selvklatrende slyngplanter til å dekke fjellet.

Sementtrappen er fjernet og veien er murt igjen. Murerarbeidet er utført av kommunens folk. I partiet ovenfor muren skal der fylles på jord og legges et steinparti til våren.

Det nye partiet med blomsterrabatten langs Arendalsveien bidrar til å gjøre innkjørselen fra øst vakrere og mer tiltalende.

På sydsiden av Kirkeheia er der også foretatt en del forbedringer. Der er gjort noen mindre forandringer med veien og langs hovedoppgangen er det lagt en renne av små gatestein til å lede bort vannet.

Muren innenfor sitteplassen er lagt ut for å få vakrere sving på veien.

På den gamle kirkegården er det foretatt planering og sådd ny grasplen. I midten av plenen er plantet et større korsformet bed med røde klaseroser. Ved hjørnene av bedet ble plantet fire like store Thuja occidentalis globosa.

Foran buskplantningen på den øvre delen er det meningen å legge en hellegang og plasere benker mellom buskene.

Partiet på østsiden av Kirkeheia ble plantet ferdig i vår. Her manglet noen busker som det har vært umulig å skaffe tidligere.

Det er utført atskillig rydningsarbeid på nordvestsiden av Kirkeheia. Muren er satt i stand og trappen ovenfor kaptein Tellefsens hus er tatt vekk og murt igjen. Arbeidet er utført av Treplantningskomitéens folk. I høst ble det midtre partiet pløyd opp med traktor.

På den øverste avsatsen ble anlagt grasplen og som avgrensing rundt plenen er plantet Rosa rugosa og Spiroca Vanhouttei.

Langs muren mot Kirkeheia ble det lagt opp en pen helletrapp med tre avsatser og nedenfor trappen ble det plantet forskjellige prydbusker og slyngroser.

Det er plantet en del busker og stauder i anleggene og ellers er det foretatt tynning av eldre buskplantninger og skjæring av allétrær.

Pæretrærne i alléen på Lillesandsveien er beskåret, men grunneierne har selv hatt tilsyn med trærne.

Benkene er malt og satt i stand. Flere av de gamle benkene er så dårlige at de må skiftes ut.

I Bankparken og hageanlegget ved Sjømannshjemmet er det utført forskjellige arbeider. Treplantningskomitéen har som vanlig hatt tilsyn og vedlikehold av disse anleggene.

Byens folk omfatter parkene med stor interesse og plantningene blir respektert og får lov til å stå i fred.

K. Dyvik. *Per Tønnevold.* *R. Aalvik.*

Regnskap for 1953

		Utgift.	*Inntekt.*
Pr. kontingenter:			
2 livsvarige + årsbetalende			667.—
« Renter			102.65
« Inntekt legatrenter v/kemneren			1 971.34
« Leie Groos			300.—
An Utgifter Groos		776.17	
« Diverse utgifter		113.14	
« Til disposisjon		2 151.68	
	kr.	3 040.99	3 040.99

BALANSE-KONTO

An Skjærgårdseiendommene		43 174.25	
« Vestre Varden		5 500.—	
« Binabben		6 475.—	
« Storgaten 33		17 000.—	
« I Sparebanken		10 375.88	
« Anna Cathrine Einersens fond		45 899.83	
« K. Th. Einersens legat		30 645.76	
Pr. Pantegjeld Groos.....			5 000.—
« Pantegjeld Storgaten 33			13 300.—
« Disposisjonsfondet			1 891.18
« Storgaten 33, bank-konto			553.67
« Til disposisjon			2 151.68
« Kapitalkonto			136 174.19
	kr.	159 070.72	159 070.72

Grimstad 15. februar 1954.

G. E. Gundersen.

Revidert og funnet i orden.

23. februar 1954.

Finn Christiansen. G. M. Tobiassen.

Selskapets samlede kapital:

Kapitalkonto ifl. regnskapet	kr.	136 174.19
Legater som forvaltes av kemneren i Grimstad	«	92 735.14
	kr.	228 909.33

Til alle medlemmer

Som vedlegg til dette medlemsskrift følger et skjema for slektsregister.

Avdøde skoleinspektør J. Landgraff utga for ca. 50 år siden Grimstad-slekter. — Den er for de slekter som er nevnt meget omfattende og har vært meget brukt som kildeskrift ved studier. Nå er boken dessverre umulig å få, da den forlengst er utsolgt. Rent leilighetvis kan en komme over et eksemplar f. eks. i antikvariatene og ellers kanskje ved realisasjon etter dødsboer.

På selskapets generalforsamling for 2 år siden fremkastet herr Hans P. Hansen tanken om å få en fortsettelse av samlingen av data om slekter i Grimstad og på siste generalforsamling ble det stillet et beløp til rådighet for styret til dette øyemed.

Hensikten er foreløpig å samle inn så meget som mulig om slekter som bygger og bor og også om dem som har bygget og bodd i Grimstad slik at disse opplysninger senere kan samles og eventuelt bli utgitt, enten i særskilt bok eller i Selskapets medlemshefter.

Da det vil være av stor betydning, ber vi alle om å sende skjemaet tilbake i best mulig utfylt stand.

Skjemaet sendes formannen, bankdirektør G. E. Gundersen, Grimstad.

ANDERSSONS ELEKTRISKE

Inneh.: A. Andersson & Co.

Aut. installasjons- og radio-forretning

Grimstad **Telefon 99**

Strømpemagasinet

Manufakturforretning

Storgaten **Telefon 329**

K. Bjerglund Johansen

KOLONIALFORRETNING

Ved Dampskipsbryggen. Telefon 96

Johan Fr. Lehland

AGENTURFORRETNING

Telefon 346 Telefon 346

M. Edwardsen

KOLONIALFORRETNING

Nygaten. Telefon 118

T. Pedersen

ALT I SKOTØY OG HERREEKVIPERING

Telefon 216 Grimstad.

Grimstad Motor- og Sportsforretning

Sportsartikler — Aut. radioforhandler

Grimstad Varehandel A.s

KOLONIAL- OG DELIKATESSEFORRETNING
HAGEBRUKSPRODUKTER

Frosne varer fra egen frysedisk

Telefon 113 Telefon 113

T. Skrettings Lager

GRIMSTAD

Alle sorter kraftfor, kunstgjødsel, såvarer, sprøytemidler

Salt m. m. en gros.

Eget automatisk forblandingsanlegg.

TELEFON 105 — 279

Joh. Gundersen

GULLSMED

GRIMSTAD

TELEFON 80 OG 347

Agder Møbelfabrikk

POSTBOKS 18 TELEFON 188

GRIMSTAD

G. GUNDERSEN A.S.

GRIMSTAD

Telefon 100 Etabl. 1865

Manufaktur- og Utstyrsforretning

Dame- og Herrekonfeksjon

A.s Grimstad Cementstøperi

Disp. Hans Hanssen Telefon 117

TAKSTEIN — MURSTEIN — BLOKKER — RØR
STØPESAND — PUSSESAND — SINGEL

Olav Hanssen, tlf. 742 — Stifoss Hanssen, tlf. 743.

Aanon G. Hansen

Telefon 224 Telefon 224

Ur og optikk

1. klasses reparasjonsverksted.

BRILLER

GRIMSTAD MEIERI

Opprettet 1883

Telefon 21

Alle sorter meieriprodukter

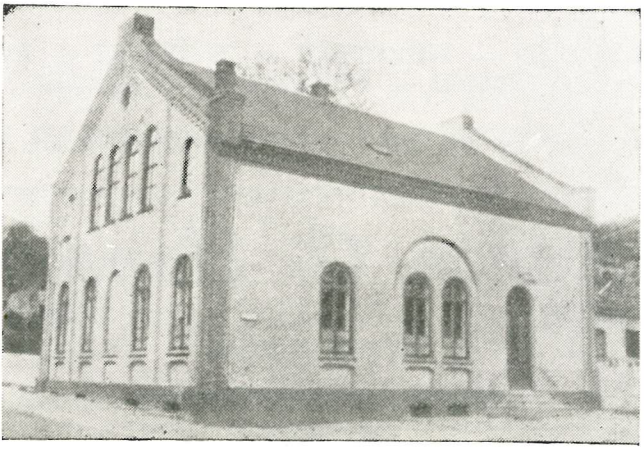

Grimstads Sparebank

Opprettet 1841

INNSKUDD **UTLÅN**

ALLE ALM. BANKFORRETNINGER

Grimstad Trelastlager

A. K. Nilsen — Bygningsartikkelforretning. Tlf. 280.

HØVLEDE MATERIALER, LISTVERK, SKURLAST
fra Saugbruksforeningen, Halden

Bærums og Drammens støpegods

T. Røh-Kristensen

Papir- og kortevareforretning

TELEFON 110

Grimstad Adressetidende

KR. GUNDERSEN

BOK-, PAPIR OG KORTEVAREFORRETNING

— *Fotografiske artikler m. m.* —

Telefon 77

Cigarforretningen „TRIO"

TORVET

ETABLERT 1904 TELEFON 91

Grefstads Jernvarehandel A.s

Telefon 36

Jernvarer - Verktøy - Kjøkkenutstyr

Malervarer

Vann-, vask og kloakkrør

Jern og stål

Forhandler i Grimstad og omegn for

støpegods fra Jøtul og Kværner Ovnsstøperi A.s

Lillesand-Grimstad-Postens Boktrykkeri

Telefon 97

TITT-INN

ALT I RØKESAKER

GODT UTVALG

HAUGES KAFÉ

(vis-à-vis Ibsenhuset)

GRIMSTAD TELEFON 18

GULLIKSENS EFTF.

Etablert 1866 — Grimstad — Telefon 68

BOK- OG PAPIRHANDEL

Rammer, film, amatøralbum, tapeter m. m.

Bilder innrammes.

G. N. Thomassen A.s.

anbefaler sin

KOLONIAL-, FRUKT OG DELIKATESSE-FORRETNING

Spesialitet: Finere kolonial. Telefon 25

LAURA REJERSENS EFTF.

anbefaler:

Jernvarer, bygningsartikler, malervarer, kortevarer, jern, stål og plater, støpegods, sportsartikler, presanggjenstander, tauverk, fiskeredskaper, redskaper for hagebruk og jordbruk, petroleum og frøvarer.

TELEFON 112 TELEFON 112

Håndverkernes Sparekasse

TELEFON 177 — GRIMSTAD

Alle alminnelige bankforretninger

Trenger De en eller annen forsikring?

Henvend Dem da til

Agent Aage Petersen

Nygata — Telefon 72

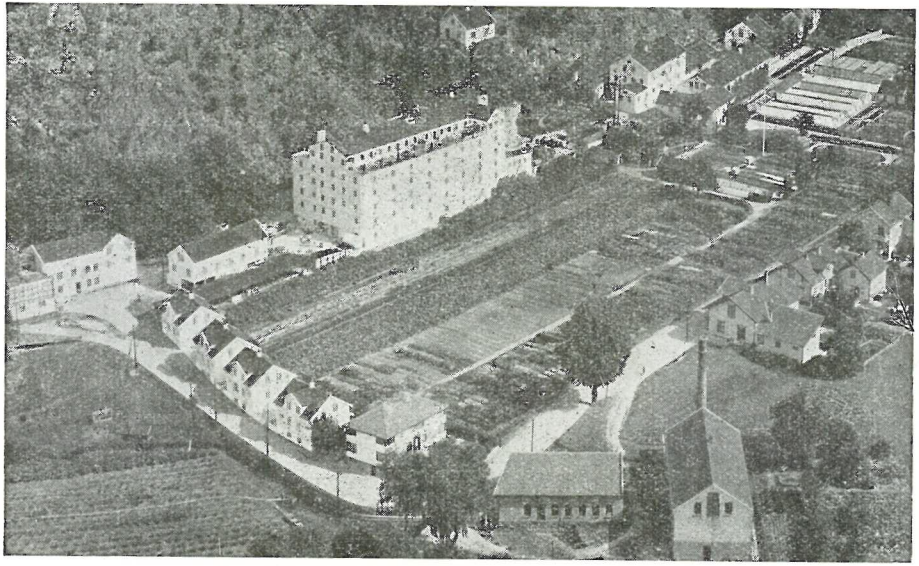

Grimstad Gartneri - Grunnlagt 1885

Kristen Mørland

JØRGENSEN & VIK

BÅTBYGGERI

Telefon 63 — Telegramadresse: ICI — Grimstad

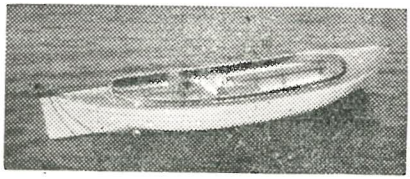

Skipsbåter - Lystbåter - Bruksbåter

Alf Olsen

1. klasses kolonial- og delikatesseforretning

FRYSEDISK

— Telefon 229 —

ALT TIL KONTORET :

Møbler — Rekvisita — Gummistempler — Trykksaker
Fyllepenner i stort utvalg. — Eget verksted.

Utgiver av «GRIMSTAD-KALENDEREN»

Billedheftet «Sommer og sol — i Grimstads skjærgård»

LEIF DALENS BOKHANDEL

Telefon 525 — Grimstad

Telefon 117 — Hanssen privat 182 — Grimstad.

Olav Hanssen, tlf. 742 — Stifoss Hanssen, tlf. 743.

TH. TERJESEN

JERNVAREHANDEL

Isenkram-, kortevare- og kjøkkenutstyrsforretning

En gros og detalj.

Spesialitet: MALERVARER

Telegramadresse: Terjesens — Telefon 55.

Manufaktur – Trikotasje

Gustav Gundersens Eftf.
(SIGNE SIMONSEN)

Telefon 17 k Grimstad

Et hyggelig hjem

får De først når De har koselige og pene

MØBLER

Stikk innom og se hva vi kan by Dem!

AGDERMØBLER A.s

— TELEFON 542 —

A.s TOBAKK

Spesialforretning i røkesaker

Telefon 80 – Grimstad

Torvkafeen
GRIMSTAD

Telefon 230

O. Abrahamsens Eftf.

Inneh.: Rolf Abrahamsen.

Ur og optisk forretning

TELEFON 331

Sam. Berg

Bakeri og konditori

TELEFON 312

— Etabl. 1924 —

Den norske Creditbank

GRIMSTAD

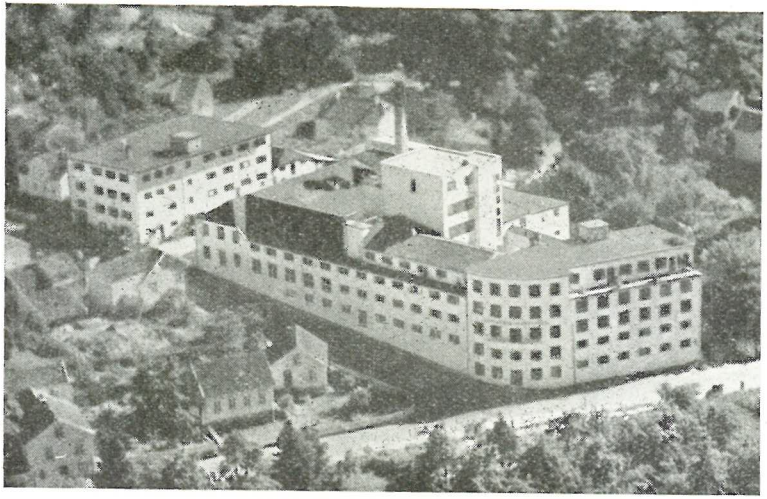

Grimstad Konservesfabrik